

Retkeilijä

TRL – 45 vuotta toimintaa Nro 3 15.9.2016

Pyhäjoen luontopolulla Pallaksella. Kuva: Hilkka Laitinen

*Kylläpä säpsähdin hirveä.
Se seisoi ja höyrysi
metsässä josta näki jo läpi.
Sen sarvissa
oli vielä yksi keltainen lehti.*
Caj Westerberg

*Liikkumalla
luonnossa
koet uusiakin
elämyksiä.
Aina niistä tulee
iloinen mieli
ja hyvä olo.*

TRL:n ja sen jäsenseurojen
syysretkiä eri puolilla Suomea:

18.9. Ruskapatikointi Siilinjärvellä. Järj. KuRet. Ks. toimintakalenteri s. 7.

24.9. Syyspatikka Verlassa Järj. KuuRet. Ks. toimintakalenteri s. 7.

6.10. Hugo L Mäkisen muistokävely. Järj. HTR. Ks. toimintakalenteri s. 7.

8.10. Kaamospatikka. Järj. RoiRet. Ks. toimintakalenteri s. 7.

8.-9.10. TRL:n perinteinen syysvaellus Lopella. Ks. s. 2.

5.-6. 11. Hiisivalkeat ja retki Nuuksiossa. Ks. s. 2.

6.12. Patvinsuo-kävely. Järj. Karjalan R. Ks. toimintakalenteri s. 7.

Lisää retkiä toimintakalenterissa sivulla 7.

Tämä kesä muistetaan tuulistaan ja sateistaan, mutta myös makeista marjoistaan, jotka ensi talvena maistuvat niin pienille kuin suurillekin namustelijoille. Nyt on juuri runsas puolukkasato parhaimmillaan. Kuvassa Uma on lähdössä marjametsään suuren saaliin toivossa Stenbackan uuden leikkimökin rappusilta. Kuva: Armi Salenius

TYÖVÄEN RETKEILYLIITTO ry

Luonnostävien kansainvälisen Liiton (Naturfreunde Internationale, NFI) Suomen jäsenjärjestö, perustettu 1971.

Toimisto: Sturenkatu 27, 4. krs.
00510 Helsinki

puh. 045 1369 744

tyovaenretkeilyliitto@gmail.com

www.tyovaenretkeilyliitto.com

www.nf-int.org tai www.nfi.at

Palvelemme: ti, ke, to klo 9-16

Toimistonhoitaja: Maija Koponen

Puheenjohtaja: Hannu Puhalainen,
puh. 040 588 1439

TRL:n tili:
Nordea FI66 1521 3007 1194 58.

Retkeilijä-lehti:

Toimitus Hilka Laitinen,
puh. 0440-500354,
hilka.laitinen@gmail.com

ISSN 0783-165X

Painopaikka: Keski-Uusimaa Oy,
Tuusula

Seuraava Retkeilijä ilmestyy
8. joulukuuta 2016 Demokraatti-
lehden liitteenä. Aineistot
kuukautta aiemmin.

**Retkeilijä-lehti on luettavissa,
myös aikaisempia numeroita,
TRL:n nettisivuilla näköissivuina.
www.tyovaenretkeilyliitto.com**

TRL:N MAJA- VUOKRAT 2016

Vuodepaikkamaksut

Varkhanmukassa
(Enontekiöllä)

jäsen aikuinen 8 e
alle 12-vuotiaat 4 e
ei-jäsen aikuinen 12 e
alle 12-vuotiaat 7 e

Rihmakurussa (Kittilässä) ja
Ukonjoella (Lieksassa)

jäsen aikuinen 10 e
alle 12-vuotiaat 5 e
ei-jäsen aikuinen 14 e
alle 12-vuotiaat 8 e

Majoja voi varata vuodepaikka-
maksulla tai viikko/vrk-hinnalla.
Tarkemmat hintatiedot netissä
www.tyovaenretkeilyliitto.com
sivulta Majat / Majamaksut.

Maksut majavuokrauksesta
TRL:n tilille
IBAN FI66 1521 3007 119458

Viitenumero:
Varkhanmukka + Suaskumpu
11222, Rihmakuru 24442, Ukon-
joki 11277, Käkkälö 12331

TRL on hyväksytty
Vapaaehtoisen
pelastuspalvelun
jäsenjärjestöksi.
Tutustu:
https://vapepa.fi

Puheenjohtajan palsta

Viime toukokuussa Jaalan Verlas-
sa pidetyssä liittokokouksessa va-
littiin liitolle uusi puheenjohtaja
ja hallitus. Hallitukseen valittiin
sopivassa suhteessa entisiä ja uusia
jäseniä. Sillä taattiin uudistu-
minen ja jatkuvuus. Useita kausia
puheenjohtaja toiminut Pauli 'Pa-
li' Komonen halusi astua syrjään
puheenjohtajan pallilta ja hänen
tilalle valittiin yksimielisesti rova-
niemeläinen Hannu Puhalainen.
Paulin asiantuntemusta voimme
käyttää vielä, sillä hänet valittiin
liiton hallitukseen ja hän toimii
vielä kiinteistötoimikunnan pu-
heenjohtajana. Kiitän vielä Pau-
lia liiton puheenjohtajakausista,
jatkamme sinun viitoittamaa tietä
liiton eteenpäinviemisessä lisätty-
nä uusilla mausteilla. Paulin kau-
della liiton talous on ollut tasapai-
nossa ja liiton omaisuutta on hoi-
dettu hyvin.

Minä olen 64-vuotias Rovanie-
men Retkeilijöiden jäsen. Työelä-
mäni tein työtä sähköasentajana
Rovaniemen kaupungin energia-
laitoksella. Olen ollut liiton halli-
tuksessa yhden kauden ja oppinut
tuntemaan liiton strategian ja toi-
mintatavat.

Liiton tavoitteina on mielestä-
ni ainakin seuraavat asiat tulevana
kolmena vuotena:

- Talouden terveenä pitäminen.
 - Omaisuuden (majojen) kun-
nosta huolehtiminen.
 - Liiton jäsenseurojen lisäämi-
nen ja entisistä huolehtiminen.
- Jäsenmäärä on vähentynyt jo alle
2000 ja jäsen seurojen määrä on
alle 25. Tämä aiheuttaa sen että
valtionapu voi pienentyä sillä apu
on suoraan yhteydessä seurojen ja
jäsenen määrään. Jokainen jäsen,
jolla on tuttuja tai ystäviä esim.
naapurikaupungissa voisi kertoa
liiton toiminnasta eteenpäin ja
pohtia voitaisiinko seuroja perus-
taa uusille paikkakunnille. Tässä
on kaikille meille työmaata.

Ensi vuosi on Suomen itsenäisyy-
den 100-vuotisjuhlavuosi. Kun
seurat suunnittelevat ensi vuoden
toimintaa, niin ottakaa huomioon
seuraavat päivämäärät ja tapahtu-
mat. Ne löydätte sivuilta www.
luonnonpaivat.fi. Olisi kiva tava-
ta retkeilijöitä näissä tilaisuuksissa.

Lehden ilmestymisen aikaan on
koko Suomessa kesä vaihtumassa
syksyyn. Ruskat värit ja ilman
raikkaus kohtaavat meidät jo pie-
nilläkin reppureissuilla.

Toivon kaikille teille hienoja rus-
kareissuja ja hyvää talven odotusta.
Terveisin **Hannu Puhalainen**,
puheenjohtaja

Pieni ja utterera porukka talkoili Lapin majoillamme 12.- 18.6.2016

Talkoiden aluksi Erkki Ajakainen
ajelutti omaa autokuntaansa Pal-
laksella ja lähiympäristössä tutus-
tuttaen matkalaiset paikallisiin
maisemiin ja nähtävyyksiin.

Maanantaina päästiin Varkhan-
mukassa kiinteistöjemme huol-
toon. Tultuamme havaitsimme,
että kevättalven lumikuorma oli
katkonut puiden latvoja ja oksia.
Alkukesän myrääk oli kaatanut
puita teille ja tonteillemme. Työn-
jaon jälkeen osa porukasta aloitti
huussien tyhjennyksen. Kari Helo-
tie sai avukseen Abdul Bashir Sidi-
gin ja Irad Saidin, jotka olivat tul-
leet avuksemme ohjaajansa Seija
Boehmin kanssa Piekšämäen vas-
taanottokeskuksesta. Karman (Ka-
ri Kauppinen) kanssa heläytimme
moottorisahat käyntiin ja aloimme
raivata tonttejamme ja tietä. Väli-
lä sade haittasi työntekeä. Liiteri/
varaston katon korjauskin saatiin
tehtyä samoin kuin Suaskummun
puuliiterin katto, joka paikattiin
pahimmista vuotokohdista. Katon
uusiminen jää ensi kesään. Erityi-
sesti Abdul ja Irad kunnostautuivat
kantamalla melkein kahdestaan
katkotut puut pinoon. Sade ei poik-
kia haitannut.

Yhtenä päivänä afganistanilaiset
apujoukot halusivat tarjota koko
poppoolle heidän paikallista ruo-

kaansa. Muoniosta haimme tarvit-
tavat elintarvikkeet. Kaikkea ei tie-
tenkään löytynyt ja kielimuurikin
lienee ollut pieni hidaste. Arvaten
löysimme tarpeellisen määrän tar-
vikkeita. Kana, riisi, rusinat ja hie-
man oudot mausteyhdistelmät löy-
sivät ruoassa paikkansa. Loppupu-
tos oli hieman erikoinen mutta to-
della maistuva. Varsinaisen ruoka-
huollon hoitivat ansiokkaasti Erkki
Ajakainen ja Maila Rissanen.

Rihmakurussa Karma soitteli
raivaussahaa ja pusikot saivat kyy-
tiä. Syksyllä halotut puut pinot-
tiin kuivumaan ja Rihma kakkos-
ta nostettiin, kun lumikuorma oli
painanut yhtä seinää.

Käkkälöjoella vierähti päivä. Jäl-
leen Karma heläytti raivurin tulil-
le ja siisti joenvarsipajukkoa sekä
kämpän ympäristöä. Pajukkoa jäi
siivottavaksi seuraavalle kesällekin.
Lähes kaikki työt saatiin tehtyä.
Pitkospuiden tervaaminen ei on-
nistunut sateen vuoksi. Irronnei-
ta pitkoksia kiinniteltiin sen verran
kuin taidot riittivät. Toivottavasti
vastaisuudessaakin saamme vieraak-
semme Abdulin ja Iradin kaltaisia
ahkeria ja mukavia kavereita. Kii-
tos kaikille talkoolaisille ahkerasta
työpanoksesta.

Pauli T. Komonen

Kari korjaa varaston kattoa.
Kuvat: Pauli T. Komonen

Karit (Helotie ja Kauppinen)
pystyttivät uuden katukilven.

TRL:n viikon- loppupatikka 8.-9.10.2016

Kokoontuminen
Lopen Nesteellä
lauantaina klo 10.
Patikoidaan Luuta-
suon ja Komiovuoren
maisemissa päiväreppu
selässä.
Sisätiläyöpyminen
muutamalle, muutoin
telttamajoitus.
Saunomismahdollisuus
lauantai-iltana.

Ilmoittautumiset TRL:n toimistoon 5.10. mennessä.
Osallistumismaksu 15€ maksetaan TRL:n tilille
FI66 1521 3007 119458. Viitenumero 13259.
Lisätietoja: Armi Salenius, p. 040 509 8259.

Etelän
ruskaa.
Kuva: Hilka
Laitinen

Uusi Fiskars-kirves, tule testaamaan.

Hiisivalkeat palavat jälleen Nuuksion Stenbackassa! la-su 5.-6.11.16 alk. klo 10

• Ympäristö- ja puutalkoot • talkoosoppa • leikkimökin avajai-
set • sauna • hiisikokko • illamat ja hiisigurmetti

Sunnuntaina retki Nuuksion metsiin. Lähtö klo 10 Stenbackasta.
Retkellä keitetään tulikahvit.

Toivomme ilmoittautumisia ruokailun vuoksi Hilalle: hilka.
laitinen@gmail.com puh.0440 500354. Stenbackassa voi yöpyä-
kin 10e/2e. Talkootarjoilu ja retkikahvit ilmaisia, hiisigurmetti 15e.

Järj. Espoon Retkeilijät ja Nuuksion Kansallispuistoyhdistys
NUUKA RY

Tervetuloa Stenbackaan – siellä on aina hyvä ilmapiiri.

Retkeilypäivien kisatulokset

Erätaitokisa

maksimipisteet 51

- I Rovaniemen Retkeilijät (Jaana
Hirvonen, Maaret Juotasniemi,
Seppo Vähätaini) 31p.
II Hämeenlinnan Retkeilijät
(Ritva Makkula, Ulla Mäkinen,
Juhani Vuorimaa) 23 p.
III Kuopion Retkeilijät (Pau-
li Komonen, Leena Laukkanen,
Pertti Taskinen) 18 p.

Pihakisa

Lasten Frisbee,
I Lila Komonen, KuRet

Naisten Frisbee

- I Tuovi Palomaa, RoiRet
II Jaana Hyvönen, KuuRet
III Leena Mäkipää, TSR

Miesten Frisbee

- I Seppo Vähätaini, RoiRet

- II Kari Neuvonen, ViRet
III Pentti Luostarinen, KangRet

Naisten tikkakisa

- I Armi Seitämäki, RoiRet
II Jaana Hyvönen, KuuRet
III Leena Mäkipää, TSR

Miesten tikkakisa

- I Kari Neuvonen, ViRet
II Ari Lehtiranta, ViRet
III Hannu Hyvönen, KuuRet

Sunnuntain seura- kohtainen mölkkäkisa

- I Kuopion Retkeilijät, KuRet
(Leena Laukkanen, Tuija Simola,
Pertti Taskinen)
II Turun Seudun Retkeilijät,
TSR (Pekka Laine, Leena Mä-
kipää)
III Salpausselän Samoojat, SalSa
(Markku Pohjola)

Hyvän mielen keräys

Majat kaipaavat joka vuosi huoltoa ja parannuksia. Haluamme pi-
tää majamme sellaisessa kunnossa, että niissä on miellyttävä viettä
omatoimista, liikunnallista vapaa-aikaa. HYVÄN MIELEN TAL-
KOOT -lahjoituskampanjalla kartutetaan TRL:n majojen hoito-
rahastoa.

Lahjoittamalla sopivan summan tilillemme olet mukana kämp-
pätalkoissa omalla ”hyvän mielen” panoksellasi. Lahjoituksia voi
osoittaa Työväen Retkeilyliiton tilille Nordeaan, IBAN FI66 1521
3007 119458. Viitenumero on 11633.

Hyvän mielen keräykseen ovat touko-elokuussa 2016 osallistu-
neet **Matti Vikström, Pauli T. Komonen** ja **Kuopion Retkeilijät**.
Kiitos lahjoittajille.

(Retkeilypäivät olivat järjestyksessä XXXVIII.)

Sadetta ja tuulta uhmaten paikalle saapui lähemmäs 50 osanotajaa.

Pitkämatalaisia tuli jo perjantaina. Ilta kului mukavasti saunoen ja tulien äärellä jutustellen.

Retkeilypäivät avattiin virallisesti lauantaina lipunnostolla ja uuden puheenjohtaja Hannu Puhalaisen tervehdyssanoilla. Sitä ennen oli kuitenkin suoritettu aamuvieritys retkeilypäivien pääorganisaattorin ja retkeilytoimikunnan puheenjohtajan Armi Saleniuksen (Espoon Retkeilijöistä) vetämänä. Ruokailujen esillepanosta vastasi Rovaniemen Retkeilijät.

Perinteinen erätaitokilpailu

aloitettiin klo 9.30 järjestäytymisellä joukkueiksi seuroittain, joita tuli yhteensä viisi: HäRet, RoiRet, KuRet, TSR vahvistettuna SalSalaisella ja ViRet. Vuorollaan joukkueet lähtivät matkaan vaativalle ”radalle”, jonka tehtävät oli laatinut Ilmo Nousiainen Karjalan Retkeilijöistä. Muusta radan suunnittelusta ja maastoon viemisestä vastasivat Armi Salenius ja Juhani Mikkonen Espoon Retkeilijöistä sekä Pentti Luostarinen Kangasalan Retkeilijöistä. Pihakisat pyörähtivät myös käyntiin Vihdin Retkeilijöiden Helena Idmanin ohjaamana sekä Ari Lehtirannan avustamana ja lajeina olivat frisbee, tikanheito, sulkapallo ja mölkky.

Erätaitokilpailuun osallistuvia joukkueita saapuikin puolenpäivän aikoihin viimeiselle rastille Varkhanmukkan pihaan ns. yleisörastille, jossa miespuolisten joukkueen jäsenten piti tehdä tuohisorumus joukkueessa olevan naishenkilön sormeen. Monenlaista mallia syntyikin, joista sitten erätaitokisan tuomaristo pöytätyötoimet. (Erätaitokisan ja muiden kisailujen tulokset löytyvät sivulta 2.)

Ruokailun ja pienen hengähdystauon jälkeen tehtiin retki lähimaastoon Pentti Luostarisen johdolla. Saunaan pääsivät halukkaat iltapäivän aikana.

TRL:n 45-vuotistaival –iltatilaisuus

Tervehdyspuheen piti kansanedustaja Johanna Ojala-Niemelä kertoen kuulumisia eduskunnasta luonnonsuojelun ja retkeilyn näkökulmasta sekä lappilaisesta matkailusta, sivuten myös EU-direktiivejä mm. hyttysmyrkköjen laimentamisvaatimuksista. Puheenjohtaja Hannu Puhalainen luovutti Armi Saleniuksen kanssa erätaitokilpailu-

Työväen Retkeilyliiton 45-vuotis Juhlaeräretkeilypäivät Enontekiön Varkhanmukassa 6.-8.8.2016

Eräkisaa, frisbeetä, mölkkyä ja mukavaa yhdessäoloa!

Varkhanmukkan tunturimaisema. Kuva: Juha Saarinen

lun voittaneille Rovaniemen Retkeilijöille voittopystin, josta haikana luopui edellisten retkeilypäivien erätaitokilpailun voittajat, Vihdin Retkeilijät.

Varapuheenjohtaja Mia Neuvonen esitteli Pietarhovin DY:n kevään Varkhanmukkan hiihtopahdumassa lahjoittaman retkisamovaarin TRL:lle 45-vuotissyntymäpäivälahjaksi. Retken järjesti Karjalan Retkeilijät.

Varkhanmukkapalkinnot jakoi kiinteistötoimikunnan puheenjohtaja Pauli T.

Komonen (Kuopion Retkeilijöistä) Eila ja Pertti Oraselle Helsingin Työväen Retkeilijöistä. Vuoden retkivalokuvaajatunnustuksen sai Juri Podkopajev Karjalan Retkeilijöistä.

Hopeisia ja pronssisia kunniamerkkejä puheenjohtajan kansa oli jakamassa Mia Neuvonen ViRetistä. Hopeisen kunniamerkin sai ViRetin Olavi Mattila sekä SalSasta Leo Ketola ja Irmeli Lin-

navirta. Pronssisen kunniamerkin sai KangRetista Kaarina ja Kyösti Kähkönen kummatkin omansa sekä Reijo Salonen ja ViRetistä Helena Idman.

Pihakisojen parhaat palkittiin. Ilta jatkui nuotiolla kahvitellen, makkaraa paistaen ja syöden lettua, jotka paistoi Rovaniemen Retkeilijöiden Olavi Hiltunen.

Sunnuntaiaamuna

pääsi aamusaunaan, jonka jälkeen aamujumppa ja aamupala. Seurojen välinen mölkkykisa aloitettiin heti aamupalalta - muodostuikin sunnuntaiin jännittävä seurojen välinen kisa lentopalloturnauksen tilalle. Kevennetyillä säännöillä kisan voittajaseuraksi tulivat Kuopion Retkeilijät. Vihdin Retkeilijät haastoivat vielä voittajajoukkueen oikeilla säännöillä voittamaan heidät.

Puolenpäivän aikaan oli lounas ja päätöskahvit. Puheenjohtaja Hannu Puhalainen kiitti Retkeilypäiville saapuneita eri

seurojen jäseniä ja Rovaniemen Retkeilijöiden talkoolaisia mukavasta yhdessäolosta sekä ahkeruudesta luoden yhteishenkeä seurojen ja koko TRL:n toimintaan. Yhdessä olemme vahvempia. Lopuksi laskettiin Suomen ja TRL:n liput.

Säät eivät haitanneet tapahtumaa. Saimme aurinkoa, sadetta ja pilvipoutaa sopivasti juhlan kunniaksi. Tunteittomman runoilijan sanoin näin lopuksi:

”Eipä tunne ken aina ympäröimänä on arjen meluisen, miten hiljaisuuden keskeyttää vain ääni joutsenen. Eipä tunne ken aina ympäröimänä on suurten massojen, miten kohdata voi tunturissa toisen ihmisen.”

Me kohtasimme. Tulimme tutuiksi. Tästä on hyvä jatkaa!

Mia Neuvonen, ViRet

Retkisamovaari ja erätaitokisan palkinto. Kuva: Kari Neuvonen

Lila Komonen (KuRet) ja kisu metsäpolulla. Kuva: Kari Neuvonen

Kansanedustaja Johanna Ojala-Niemelä yleisön edessä. Kuva: Mia Neuvonen

Varkhanmukka-palkintojen saajat Eila ja Pertti Oranen. Kuva: Mia Neuvonen

Erätaitokisan voittajajoukkue Seppo Vähätäini, Maaret Juotasniemi ja Jaana Hirvonen. Kuva: Mia Neuvonen

Tuohisormusten teko, kuvassa Mikael Minkkinen, Eija Hartikka ja Olavi Mattila. Kuva: Mia Neuvonen

IYNF – “How e-maizing is your organization” and General Assembly 2016

How e-maizing is your organization järjestettiin toukokuun alussa NatureFriends-talolla De Berkissä Belgian Essenissä. Minulla oli ilo ja kunnia päästä edustamaan Suomea kyseiseen tapahtumaan. Tapahtumassa kokoontui 33 nuorta eri järjestöistä, 16:sta eri maasta. Tarkoituksena oli keskustella, jakaa tietoa sekä tutustua uusiin ihmisiin eri puolilta Eurooppaa. Vaikka en ollut paikalla kuin kaksi päivää (tapahtuma kesti viikon), sain olla mukana todella mielenkiintoisissa keskusteluissa ja pohdintoissa. Nuoret ovat oikeasti kiinnostuneita ja halu vaikuttaa asioihin on kova.

Viikolla nuoret olivat pohtineet työryhmissä, miten internet voi toimia väylänä vaikuttamiseen. Lisäksi ryhmissä oli mietitty, mi-

ten arkielämän päätöksillä ja teoilla pystyy vaikuttamaan omaan hiilijalanjälkeen. Nuoret valitsevat pääosin kasvisruuan liharuuan sijaan, julkiset kulkuneuvot, pyöräilyn tai kävelyn autolla matkustamisen tai lentämisen sijaan, omat täytettävät juomapullot kaupasta ostettujen sijaan sekä tuotteita, joista tulee mahdollisimman vähän muovijätettä. Pohdintojen ja vakavien keskustelujen sekaan oli mahtunut paljon leikkejä, pyöräilyretkiä ja ulkoilmasta nauttimista nuotiolla.

Tunnelma Essenissä oli rento, kaikki olivat kiinnostuneita muista, sekä yhtenäinen. Varsinainen tapahtuma General Assembly alkoi lauantaina aamupalan jälkeen. General Assembly on vuotui-

nen kokous, jossa äänestetään viralliset IYNF:n arvot, käydään läpi budjettia, mitä pääjärjestössä tapahtuu sekä valitaan uudelle nelivuotiskaudelle puheenjohtaja sekä varapuheenjohtajat. Valittavasti Suomella ei ollut äänestys-oikeutta, koska emme ole olleet edustettuina kokouksissa. Toivon, että ensi vuonna minä tai joku muu kiinnostunut olisi äänestys-oikeuden kanssa paikan päällä Puolassa, jossa seuraava kokous järjestetään.

IYNF tarjoaa monia kertoja vuodessa eri puolella Eurooppaa useita tämän tapaisia ”work shopeja”, joissa on jokin teema, mihin perehdytään paremmin. He ovat mukana myös eri festareilla ja tapahtumissa, esim. tänä kesänä Sziget Festivaaleilla Unkarissa,

joita ovat yhdet Euroopan suurimmat, sekä nuorten tapahtumassa Euroopan parlamentissa Strasbourgissa.

Tapahtumasta ja IYNF:n toiminnasta jäi mieleen tapa, jolla he haluavat vaikuttaa, innostunut ja toiveikas tunne, että asioihin pystyy ja pitää vaikuttaa, hyviä keskusteluja – ihmisten ihmisten kanssa, joihin olen ja tulen olemaan jatkossakin yhteydessä. Tämä oli minulle tärkeä kokemus, ja toivon että Suomesta löytyy nuoria kiinnostuneita ottamaan osaa IYNF:n kansainväliseen toimintaan.

Salla Wirman, ViRet

Belgian Essenissä kokouksen jälkeen IYNF-porukkaa, Salla takarivin keskivaiheilla.

Youtube-linkki tapahtumasta: <https://www.youtube.com/watch?v=-Yu75-OOL9w&feature=youtu.be>

Ecomapsin sivustolta löytyy paljon vinkkejä ja tietoa, miten elää mahdollisimman ekologisesti: <http://ecomaps.eu/fi/>

Pyykkipoikia, ilmastointiteippiä, sähkönkorvikkeeksi juomatölkki... Vaelluksen 'pielavetisiä'

Viikon patikka kairassa on elämää helpottavien keksintöjen eli ns. pielavetisten juhlaa. Ideanikkari varaa rinkaansa aina-kin mustekalan, ilmastointiteippiä, ison juomatölkin ja pyykkipoikia.

Tiukasti pitävä (ilmastointi)teippi on mainio tarvike tekemään vedenpitävistä housuista kahluukelpoiset. Jokien yli voi toki mennä kalsareillaankin, mutta viluitikka valitsee ylityksen teipatuissa sadehousuissa. Kun lahkeensuut on teipattu tiiviisti saappaan vartta vasten, ei vesi ehdi nousta saappaan-

varteen. Nopeissa matalissa ylityksissä yhdistelmä goretex-säärysimet ja nahkakengät toimii.

Sadeviitan korvikkeen taas saa vedenpitävästä avaruuskankaasta: sidotaan kankaan alaosa rinkan alaosan ympäri ja yläosa pyöräytetään pään yli ja kiinnitetään hatun lippaan pyykkipojilla. Hu vittavan näköistä mutta toimii – eikä kantaja kastu hiestä kuten sadevaatteissa tuppaa käymään! Avaruuskangas on muutenkin hyvä yleisvaruste; teltaleirissä se käy leirin tavarapaljouden hallintaan.

Vaellussauva on hyvä turvaväline vesistöjen ylityksissä. Kahluusau-

vaksi sopii mainiosti yksijalkainen valokuvausjalusta. Kuvaustilanteissa teleskooppijalusta vie kameran yläilmoihin ja aikalaukaisinta käyttämällä tuo ihan uuden perspektiivin kuvaajalle.

Itikoille kyytiä

Kämpäoloissa yöt menevät itikoita läiskessä. Jos on sähköä, torjunta on vaivatonta myrkkylastulaitteella, joka lämpiää suoraan pistorasiaan.

Sähköttömässä erämaassa lastun saa erittämään ainetta huoneilmaan juomatölkistä tehdyn kamiinan avulla. Puukolla veistet-

tyyn kamiinanluukkuun asetetaan lämpökynntilä ja tölkin päälle lastu höyrystymään. Tulta pitää tietenkin valvoa tarkasti.

Teltoaoloissa lämpökynntilöillä voi kuivata myös kumisaappaat: käännetään varret puolivälistä alas, laitetaan palava kynntilä varovasti saappaan sisään kannan kohdalle.

Lämpö imaisee kosteuden kengän kärkestä asti, jos kannan alle laite- taan hieman korotusta. Kaatumisen estämiseksi saappaat on hyvä tukea sivulta.

Hannu Tuovinen Jyväskylän kunto- ja luontoliikkujaista hannu-m.tuovinen@outlook.com

Sadeviitta: ns. avaruuskangas kiinnitetään lippahattuun pyykkipojilla. Kulkijakin säilyy kuivana ainakin yläkropastaan. Kuva: Hannu Ryyänen.

Yksijalkainen kamerajalusta on myös hyvä kahluusauva ja avartaa kuvauksen perspektiivejä. Kuva: Hannu Tuovinen

Retkeilijän gourmettia

Kivinen paistinpannu

Ruokailuun riittää jokaisella mukavia 'pielavetisiä'. Nuotion ja spriikeittimen saa palamaan tuulessakin, jos on varautunut tuulensuojalla. Neljästä alumiinisesta grillausalustasta toimistonitojalla koottu tuulensuoja seinä muotoutuu tarpeen mukaan.

Kannattaa kokeilla nuotion päällä litteää kiveä paistinpannun sijasta. Kun Ahti on antanut raudun tai pari harjusta, leivitetty kalafleet saavat erinomaisen aromin kivellä paistettuna. Leivitteeksi valitaan muovipussissa muruiksi poljettu hapankorppu.

Painavien lihasäilykkeiden tilalle moni kuivaa jauhelihaa, mutta hyvä vaihtoehto on ns. jerky-kuivaliha.

Nitojalla neljä grillausalustaa yhteen ja tuulisuoja on valmis. Kuva: Hannu Tuovinen

Erämaakokki paistaa Ahdin antimet kivellä. Kuva: Hannu Tuovinen

Lapin tarinat kutsuvat

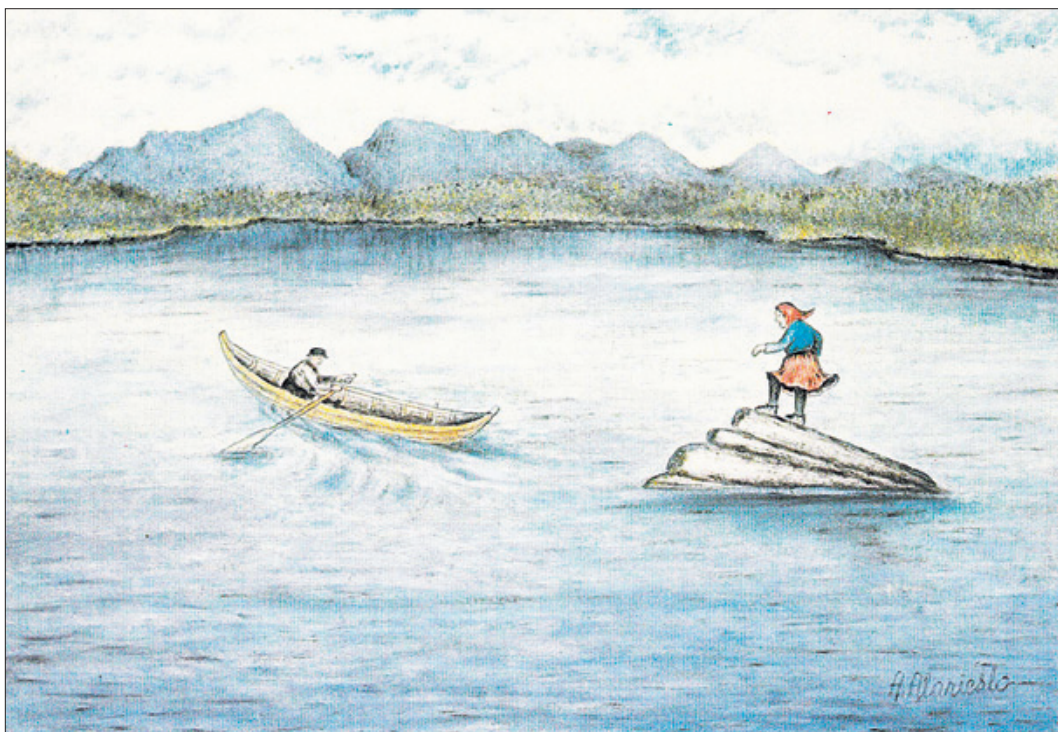
Näin syksyisin Lapin kuuluisa ruska kihelmöittää. On päästävä retkelle. Suosittelen etukäteen valmentautumista paitsi navigaattorein myös nimenomaan Andreas Alarieston kuvatarinoiden avulla. Maamme eturivin naivisteihin kohonnut Andreas syntyi 1900 Sodankylän Rieston kylässä, juuri siinä mihin rakennettiin Lokan tekojärvi.

Andreas ahersi monissa töissä mm. Petsamoa rakennettaessa. 1930-luvun hän toimi Liinahamarin matkailuhotellin ja sodan jälkeen Vuotson matkailumajan talonmiehenä. Kamerallaan ja piirroksin hän tallensi kolttakulttuuria ja lappalaisten elintapoja. 1967 hän muutti Rovaniemelle, jossa asui kuolemaansa 1989 saakka.

Taidemaalarikuuluisuus hänestä tuli 1976, jolloin WSOY:n johtaja Hannu Tarmio järjestytti Helsingin Taidehalliin Andreksen uskottoman turistin iloksi julkaisutelyn sekä aikaansai Andreas Alarieston Lapinkuvat – teoksen julkaisun ja kahden vuoden kuluttua toisen osan eli Lisälehdet AA:n Lapinkuviin.

Maalauksista, joita lieene kolmisensataa museoissa, pääasiassa Rovaniemellä ja Sodankylässä, on tehty satakunta kysyttyä postikorttia. Niiden taustapuolella on teki-jän kansatieteellinen selostus sikkäläisellä murteella. Korteja on ulkomaisten turistien iloksi julkaisu myös vierailla kielillä.

Lapin historia, eksotiikka ja maisemakuviutus välittyvät kuvan ja sanan voimalla. "Olen tehnyt nämä kuvat, koska nykyinen ja tuleva sukupolvi ei tosiasiaa tietä mittään menneisyydestä eikä esi-isien elämästä."

Andreas Alarieston maalaus "Akankivi Sompiojärvenässä".

rieston Lapinkuvat – teoksen julkaisun ja kahden vuoden kuluttua toisen osan eli Lisälehdet AA:n Lapinkuviin.

Maalauksista, joita lieene kolmisensataa museoissa, pääasiassa Rovaniemellä ja Sodankylässä, on tehty satakunta kysyttyä postikorttia. Niiden taustapuolella on teki-jän kansatieteellinen selostus sikkäläisellä murteella. Korteja on ulkomaisten turistien iloksi julkaisu myös vierailla kielillä.

Lapin historia, eksotiikka ja maisemakuviutus välittyvät kuvan ja sanan voimalla. "Olen tehnyt nämä kuvat, koska nykyinen ja tuleva sukupolvi ei tosiasiaa tietä mittään menneisyydestä eikä esi-isien elämästä."

Maalauksen "Akankivi Sompiojärvenässä" Andreas esitteli: "Sompiojärvenällä oli vanhojen kertojen

mukhaan semmonen tapa, että jos vaimon kanssa tuli erimielisyyksiä, niin isäntä ratkaisi ne sillä, että vei vaimonsa järven seljällä olevan ison kiven päälle ja jätti sen sinne. Saatto kestä kaks joppa kolmen vuorokautta ennenko vaimo lauhtu niin paljo, että isäntä haki sen pois."

WSOY:n AA:n Lapinkuvien lisäksi hyvää matkalukemista tarjoaa Riitta Kuusikon & kumppaneiden 2008 toimittama "Andreas Alariesto tarinankertoja Lapista".

Andreas oli vakuuttunut Lapin lumosta ja taikavoimasta: "Tunturin laella on raikas ja kuulakas ilma. Siellä ei ole siitepölyä, tuuli on kaiken saasteen pois vienyt." Nauttikaa Lapista!

Aira Heinänen,
Laajasalon Reippailijat

Vaellus Kiinan muurilla 18. – 26.5.2016

Järvenpään Retkeilijöiden tämän vuoden ulkomaanmatka suuntautui Kiinaan. Seitsemän retkeilijää osallistui Lomalinjan järjestämälle matkalle, jonka aikana tutustuttiin Pekingiin ja patikoitiin neljänä päivänä Kiinan muurilla. Matkaan lähtivät Hannele Pöllä ja työkaverinsa Merja, Anne Linderoos, Paa-vo Ruutala, Heikki Rantala, Pirkko Kari ja Sirkka Savonne. Meidän lisäksi meidän ryhmässä kulkivat äiti ja tytär Sinikka ja Liisa. Siis pieni ja tiivis ryhmä. Oppaana oli kokenut Kiinan kävijä Kristoffer Simula ja paikallisopas Leo. Hänen oikea nimensä on niin hankala, että hän käyttää länsimaista työnimeä.

Parina ensimmäisenä päivänä kävimme katsomassa Kiinan keisarinvaltioiden aikaisia muistomerkkejä: Taivaan temppeli ympäröivine puistoinen, Kieletty kaupunki, Taivaallisen rauhan aukio ja Keisarin kesäpalatsi. Välimatkat Pekingissä ovat pitkiä ja kadut ruuhkaisia, niin että siirtymisen aikana paikallisopas Leo ehti kertoa meille pitkät tarinat niin entisiltä ajoilta kuin nykyelämästäkin Kiinassa. Mieleenpainuva oli Taivaan temppelin ympärillä oleva puisto, jonne eläkeläiset kokoontuvat aamuisin harrastustensa pariin. Oli erilaisia liikuntaryhmiä, tanssiryhmiä, yksittäisiä tanssijoita, soittajia, lauluryhmiä, peliryh-

Maisemissa ei ollut moitittavaa.

miä ja vaikka mitä. Ja kaikki vain omaksi ja muiden iloksi. Yhteisöllisyys leimasi elämää puistossa.

Toisena aamuna suuntasimme muurille. Kaikkiaan kuljimme muurilla neljänä päivänä ja

Ei se aina niin helppoa ollut. Joskus piti kiivetä muurin yli.

majoituimme muurin kupeella olevien kylien majapaikkoihin. Sää suosi meitä. Oli aurinkoista, mutta onneksi tuulista. Se vähän viilensi parhaimmillaan 34 asteen hellettä. Vaelsimme muurin alkuperäisellä Badaling osalla ja suosituimmalla osalla samaa muuria, Mutianyu-muurilla, Gubeikou ja Jinshanling -muureilla. Muurin osat olivat osittain erittäin hyvä-

sä kunnossa ja osa oli paikoitellen sortunut. Päiväpatikat olivat n. 10 km. Muuri kulki koko ajan joko ylös tai alas. Tasaiset kohdat olivat harvassa. Maisemat olivat metsäisiä ja henkeäsalpaavan upeita. Seikkailujakin tuli vaeluksella. Tuli sammutettua yksi metsäpalon alku. Tätä kiinalainen oppaamme ihaili. Kiinalaiset kuulema olisivat vain kulkeneet ohi – ei ole meidän ongelmamme. Kunnan vaellukseen kuuluu eksyminen ja niin kävi nytkin. Oppaamme yritti johdattaa meidät tiheän pusikon läpi, mutta se ei ollut oikea 'polku' – ei polku ollenkaan. Kaikki päättyi lopulta onnellisesti.

Majapaikat olivat siistejä ja isäntäväet ystävällisiä. Ruoka ja katta-ukset olivat oma lukunsa. Hyvää, värikästä ja kauniisti esille pantua. Oli opittava syömään puikoilla, majapaikoissa ei kuulema ollut välttämättä veitsiä ja haarukoita.

Matkan loppuhuipennuksena kävimme katsomassa kiinalaista akrobaattiesitystä ja syömässä Pekingin ankkaa.

Selvisimme reissusta ilman loukkaantumisia tai vatsatauteja. Kaikenkaikkiaan antoisa reissu.

Teksti ja kuvat:
Sirkka Savonne
Järvenpään Retkeilijät

Lähtövalmiina: Kaarina, Niina, Ritva, Marja-Liisa, Matti, Helena, Tarmo, Jukka, Tenho, Marja-Liisa, Kyösti.
Kuva: Hilikka Tikka

TRL:n pyöräretki 24.-29.7.2016

Tämänkesäinen pyöräretki suuntautui Runon ja Rajan tielle, Nurmeksesta Parikkalaan. Matkaan lähti 12 reipasta polkijaa.

Ensimmäisenä päivänä Nurmeksesta Lieksaan, sieltä Ukonjolle. Seuraavana päivänä oli retken pisin osuus, 87 km Ilomantsiin. Tämän pätkän huono tie vaati myös renkaanvaihdon. Ilomantsista matka jatkui kohti Niiralaa. Sittemmin vielä yksi yöpyminen Kesälähdellä. Täällä joutui yksi polkija jättämään matkan kesken pyörän rikkouduttua. Viimeinen osuus Parikkalaan. Matkaa kertyi yhteensä noin 430 km. Mukana kulki myös huoltoauto. Huoltojoukoissa toimivat Maija, Hilikka ja Jukka.

Osallistujia oli useista seuroista: Kangasala, Savonlinna, Kuopio, Lahti, Espoo ja Helsinki.

Hyviä ruokapaikkoja löytyi mm. Kitsistä, Hatunkylän Taistelijan talosta, sekä Korpiselkä-talo Tuupovaarassa.

Monista kokemuksista reitin

varrelta mainittakoon Mätäsvaarassa sijaitseva vanha molybdeenikaivos, Lieksan uusi kirkko, Hatunkylän talvisodan muistomerkki, Ilomantsi runonlaulajan-pirtteineen, sekä Jukan entisen kollegan tarjoamat kahvit Ilomantsin Mutalahdessa. Toinen kahvipaikka

löytyi Saarivaarasta, Tarmon sisaren luota.

Ilomantsissa paikallislehti, Pogostan Sanomat, kiinnostui pyöräilijöistä, ja teki jutun lehteensä.

Hilikka Tikka
Salpausselän Samoojat

Kitsin isännän moottorisahamuseo on hämmästyttävä. Kuva: Jukka Paasikallio

Espoon retkeilijöitä Tiibetissä

Kuvan pikkupoika on juhla-asuun shamaanifestivaaleilla Repkongissa, vanhassa Tiibetissä. Matka kesti kuukauden, jonka aikana kuljettiin 3500 km jeepeillä. Seuraavassa Retkeilijässä juttu reissusta. Kuva: Juha Saarinen

KAPINARUNOJA KIRJOITTAMAAN

Alkusykyinen tervehdys Työväenliikkeen kirjastosta ja Työväenkirjaston ystävilä. Olemme järjestäneet jo kahtena vuonna marraskuussa tapahtuman nimeltään Aatosta jaloa – marraskuun valoa Stadin työväenkirjallisuuspäivät. Tänä vuonna tapahtuma on 4-5.11.2016, ja se järjestetään Sörnäisissä Työväenliikkeen kirjastossa ja Julkisten ja hyvinvointialojen ammattiliitossa. Tapahtumaan liittyy Kapinarunoilta, jota varten olemme julistaneet keruun.

Kapinarunossa kohteena on mies tai nainen, omistaja, poliitikko tai yhteiskunnalliset rakenteet. Kapina voi kohdistua pessimismiin, optimismiin, elämän usvaa ja näköalattomuutta kohtaan.

ELÄMÄ ON LIKETTÄ. KAPINAMIELI UUDISTAA.

Lähetä runosi 30. syyskuuta mennessä Kapinarunoraadille, printattuna osoitteeseen Työväenliikkeen kirjasto, Sörnäisten rantatie 25, 00500 Helsinki, kuoreen merkintä "Kapinaruno" tai sähköisesti osoitteeseen matias.sarke@gmail.com. Lähettäessäsi runosi annat samalla suostumuksesi, että runosi voidaan julkaista Kapinaruno II -kirjassa 2017.

Raadissa runosi arvioivat runoilija, Nihil Interit ry:n aktiivi, luovan kirjoittamisen opettaja Miia Toivio ja kirjallisuudentutkija, Pentti Saarikosken runoudesta väitellyt filosofian tohtori Riikka Ylitalo sekä tietokirjailija Jussi Särkelä. Raati valitsee runoista noin 25 esitettäväksi Kapinarunoillalla, joka avaa Stadin työväenkirjallisuuden päivät 4. marraskuuta klo 18-21. Runoilijat saavat kutsun Kapinarunoihin viimeistään 21. lokakuuta. Kehä III:n ulkopuolelta kutsuttaville korvataan matkakustannukset yleisten kulkuneuvojen taksojen mukaisesti.

Tervetuloa luomaan uutta runoutta ja runokulttuuria.

Aatosta jaloa – marraskuun valoa
Stadin työväenkirjallisuuspäivät 2016
perjantaina ja lauantaina 4.-5. marraskuuta.
www.tyovaenperinne.fi

Piirros Jyrki Nykänen

Myrsky ja mylväys...

Kajakin nokka kohti auringonlaskua. Kuva: Aki Kattelus

Tyynissä vesissä Houtskarın saaristossa oli mainioita "jokamiehen" leiripaikkoja. Kuva: Anne Laitinen-Soulagnet.

Tuulta ja tyyntä Saaristomerellä

Jungfruskär-saari Kihdin selällä ei jäänyt täysin koskemattomaksi!

Yksi viidestä, Hyvinkään stoppari, otti vauhtia autolla Pohjois-Suomesta Saaristomerelle Houtskarın Hyppeisiin, josta meloi navakassa vastatuulella Jungfruskärille ja pääsi viimein teltaansa nukkumaan. Missä olivat muut?

Sääennusteita seuraten luvattiin merelle kovia tuulia. Kukapa sinne kokkaansa pistää, kun meri mustana käy.

Siksi "muut" meloivat tyynissä

vesissä Houtskarın saaria ja lahdelmia tutkien.

Kuitenkin tehtiin "kurkistusmelonta" kohti Jungfruskäriä saaren suojasta. "Akka tieltä kääntyköön" kansanviisaus ei tässä ollut paikallaan. Kihdin pitkälle ulapalle ei kenenkään tehnyt mieli.

"Hyvinkään stoppari" Aki Kattelus meloi Jungfruskäriltä viimeisenä yönä muiden leiriin reippaassa myötiäisessä. Näki komean auringon laskun ja sen nousun. Pystytti telttansa muiden uinaillessa ja

nukahti. Nyt oli joukko koossa ja kotiin teki mieli. Jungfruskär – me tulemmme vielä!

Kokemuksia kuunnellen

Hilkka Laitinen

(olkapää ei ollut vielä kunnossa)

TRL:n viikon melontavaellukseen Saaristomerellä osallistuivat:

Pertti Mikkela (Kapu), Sirpa Kaipainen, Anne Laitinen-Soulagnet ja Pascal Soulagnet sekä "Hyvinkään stoppari" Aki Kattelus.

Hilkka nauttii myrskystä. Kuvat: Pertti Mikkela.

Leirisauna lämpiää tyynellä puolella.

Merellistä eksotiikkaa TRL-perheleirillä

Sääennusteet lupasivat sadetta ja myrskyä. Ennusteita kuunneltiin korvat hörössä. Ilmoittautuneiden joukko harveni. Kuitenkin Gåskrundet-saarelle rantauduttiin Norsö-aluksella turvallisesti. Leiriydettiin saaren tyynelle puolelle ja ihalti tyrskyjä toisella puolella.

Pantiin leiri pystyyn ja leirisauna lämpiämään. Ilta-aurinko hymyili ja aarrepolun lepattavia rastimerkkejä ei ollut tuuli vienyt. Saunasta kipaistiin uimaan.

Tuuli tyytyi seuraavana päivänä puhaltelemaan leppoisasti. Pidetttiin loppuseremoniat laivalaiturilla. Joku hyppäsi vielä pullasorsien

joukkoon uimaan. Laiva tuli ajallaan, mutta potkuri osui matkalla liekö uppotukkiin ja hiljalleen ajeltiin läheiseen mahdolliseen satamaan – Haukilahteen.

Seikkailun tuntua, mutta onneksi ei enään myrskynnyt. Terveiset kaikille perheleirin ystäville, ensi vuonna tavataan! T: Hilkka

Salpausselän Samoojen Vesijärven ympärikierron melottiin 30.6.-1.7. Ensikertalaisena lahtelaisten melojien mukana oli Jukka Paasikallio Espoosta. Pitkän miehen ja tavaroiden tunkeminen kajakiin vaati aluksi suuremman kajakin vaihdon heti aluksi. Itse melonta oli Paasikallion mukaan tosi kivaa ja aurinkoinen sekä tuulinen sää suosivat. Kuva Marja Hakala

"Olipa kiva, kun pääsi melomaan, eka kerta elämässä" totesi moni melanpyörittäjä, kun Espoon Retkeilijöiden tiistaimelonnalta rantautui. Tänä kesänä olikin runsaasti uusia, innokkaita harjoittelijoita melan varressa. Pera-melontakinkari piti koko kesän melontailat hanskassa. Hyväntuulisia osallistujia oli kesä-elokuu -kaudella yhteensä nelisenkymmentä. Kuva: Pertti Mikkela.

Onkikaloja narraamassa

Heinäkuussa Karjalan retkeilijät kokoontuivat perinteiseen onkimiskisaan Laamankoskelle. Tiesimme, että kosken yläpuolelta tulee kalaa hyvin. Asetuimme kukin mieleiseen kalapaikkaan Rosvohutujen varrelle. Hiljaisuudessa siimat viuhuivat ja kalaa tuli. Meilähän oli onkimadot, eikä mitkä tahansa madot! Minä sain hauen!

Oikein rosvoihauen! Se hyppäsi ilmaan edellisen saamani ahvenen perään, mutta molskahti takaisin Rosvohutuun. Voittaisin, jos sen saisin.

Toive toteutui, hauki nappasi koko ongen, mutta sain sen vavasta takaisin. Koukku ja koho menivät. Hauki oli kuitenkin helppo havaita, koska sillä oli koho ja koukku ja siimaakin mukanaan. Säälän haukea ja nappasin aivot. Parviaisen Esan kanssa soudimme hauen perään, tuloksetta. Hauki oli kadonnut Rosvohutuun. Tommi Kettunen, joka seurasi kilpailijoita lämmitti savusaunaa ja korjasi onkeni.

Aika kävi vähiin ja kohta tuli tieto, että päätetään kisa tuntia aikaisemmin, koska vettä alkoi sataa kaatamalla. Leila Pursiainen oli saanut kuudesta lentokalan, joka hyväksyttiin kisaan.

Puntarin puuttuessa panimme kalat jonoon leveälle penkille ja pisin jono voittaisi. Juha Hämäläinen voittaa, siltä näytti. Minä tuhrasin ahveniani viereiseen jonoon. Esa Parviainen ja Ilmo Nousiainen myhailivät vielä saaliinsa kanssa. Kun nekin saatiin laudalle jonoon, oli jännitys huipussaan. Esa luovutti ja sanoi, että onhan Ilmon jono pienen ahvenen pyrstön verran pitempi. Ilmo oli jälleen voittaja. Hän voitti edelliskisän kisan ja sai pitää vielä vuoden palkintoa. Mistä Ilmo nappaa kunnan ahvenet, sitä ihmeteltiin.

Ilta vierähti nopeasti. Savusaunan lempeä löyly ja Rosvohutun vesi tasoitteli kilpailijoiden kuumenneet tunteet.

Liisi Juvosen hilpeää tekstiä valitettavasti lyhenteli **Hilkka**

Ilmo ja kiertopalkinto. Kuva: Liisi Juvonen

Kuusankosken Retkeilijöiden rantaonginta-kilpailu Hotelli Sommelen rannassa 8.8.

Kova tuulikaan ei haitannut innokkaita onkijoita, kun he katosajoukon saattamana pinkaisivat Kymijoen rantaan kalaonneaan koettamaan.

Kuusankosken Retkeilijöiden järjestämään onkikilpailuun osallistui 20 aikuisten sarjassa kilpailuvaa ja 4 lastensarjalaista. Ikäraja kummassakaan sarjassa ei ollut.

Lasten sarjan voittaja ja koko kilpailussa parhaiten menestynyt oli Rasmus Orava ylivoimaisella 1320 gramman saalillaan. Lasten

sarjasta palkittiin voittajan lisäksi yksi ja aikuisten sarjasta kolme henkilöä. Kalat punnitsi vuosien kokemuksen mukanaan tuomalla tarkkuudella Helena Kattelus ja voittajat palkitsi Tauno Hellsten.

Yli 20 vuotta jatkunut perinnetapahtuma saa jatkoa ensi vuonna, kun uusi rantaongintakilpailu elokuussa järjestetään.

Lämpimät kiitokset Kuusankosken Retkeilijöille, kilpailijoille ja muille mukana olleille.

Teksti ja kuva **Maini Volotinen**, KuuRet

Lasten sarjan voittaja Rasmus Orava saa palkinnon Tauno Hellsteniltä.

Toimintakalenteri

■ Espoon Retkeilijät (ER)

Ilta- ja aamukävelyt jatkuvat tiistaisin klo 18 niin kauan kuin ilmoja riittää. Läh. Pertti.

8.-9.10. la-su Perinteinen TRL-syysvaellus kts. ilm. s.2.

5.-6.11. la-su Hiisivalkeat. Kts. ilm. s.2.

10.12. La Joulujuhla Stenbackassa. Lisätietoja Hilkalta.

26.12. klo 11 Tapanin taaperus Metsäpirtillä nuotioliulle.

Lisätietoja retkistä: Hilkka, puh. 0440500354, hilkka.laitinen@gmail.com, Armi p. 0405098259, armi.salenius@gmail.com, Juha Saarinen p.0505430067, jpt@kolumbus.fi, Pertti 0400475254, pertti.mikkela@gmail.com
Seuran tukikohta: Nuuskion Stenbacka varattavissa jäsenhintaan 10e/vrk, lapset 2e ulkop. 15e/vrk, lapset 2e. Hilkalla varauskirja.
Seuran tiedotuslehti SATAKIELI netissä www.trekari.fi

■ Helsingin Työväen Retkeilijät (HTR)

Lähde katsomaan Raattaman Rihmakuruun ruskaa, patikoimaan ym. viikot 38–39.

6.10. Hugo L Mäkinen muistokävely Lähtö Puotilan metroasemalta klo 17.

10.11. Sääntömääräinen syyskokous klo 17, HTY:n Paasitorni, Paasivuorenkatu 5.

12.12. ma Joulukahvit klo 16.30 Työväenliikkeen kirjastossa, Sörnäisten rantatie 25. Ilmoittaudu.

Tiedustelut/Ilmoittautumiset: Matti Huttunen 040 8324302 mk.huttunen@pp.inet.fi tai Eila Oranen 040 7344913 oranen.eila@gmail.com

■ Hämeenlinnan Retkeilijät (HäRet)

la 17.9. Vanajanniemen majatalkoot alk. klo 9.

la 24.9. Padasjoen majatalkoot klo 10 ja **la 3.12. Seuran vuosikokous ja puurojuhla** Vanajanniemessä.

Tiedustelut: siht. Hannu Joensuu, 050 5269814.

■ Jyväskylän Kunto- ja

Luontoliikkujat ry

Syksyn vesijumppa alkoi 1.9. klo 18.15 ja 19.00 Kyllönmäellä Bovalliuksen aon altaalla. Ohjaajina ovat Emma Nieminen ja Marjukka Urpelainen. Syyskauden maksu 110 €. Klo 19 ryhmään mahtuu uusia harrastajia.

Jäähvyäiset kesälle. Sirpa ja Rupert-rupikonna syystunnelmissa. Kuva: Pertti Mikkela.

Seuran lentopallovuoro alkaa 15.9. klo 19.15–21.00 Pohjanlammen koululla, uusia pelaajia toivotaan mukaan. Lentopallon syksyn kausimaksu 30 €. **Tampin kierroksen sieniretki** Petäjävedelle su 9.10. Kokoonntuminen klo 10. Laajarin parkkipaikalla. Lisätietoja näistä <http://kuntoluontoliikkujat.sporttisaitti.com> ja puh. 050 5663290. Tule mukaan mukavaan seuraan!

■ Järvenpään Retkeilijät (JäRet)

5.10. Tammirannan syystalkoot klo 18.

30.10. Syyskokous Tammirannassa klo 13. Esillä sääntömääräiset asiat.

18.11. pikkujoulumusiikki ”Jyrkiboy” Järvenpää-talossa klo 18.30. Ilmoittautumiset ja lisätiedot: Hannele, puh. 040 504 8296.

Lisäksi marraskuussa kaamosherkuttelut (yhden yön viikonloppuretki). Lisätietoja myöhemmin!
Kotisivut www.jarvenpaanretkeilijat.com

■ Kangasalan Retkeilijät (KangRet)

17.9. Kesäkauden päättäjaiset Torpalla klo 12 alk.

19.9. Etsimme kiintorasteja klo 10 alk. Kirkkoharjulta. Kokoonntuminen jäähallilla.

23.11. klo 18 Syyskokous JHL:n toimitalossa, Aiontie 2, Kangasala.

27.11. Pikkujoulu Torpalla klo 12. **Tiedustelut:** Risto Mäntylä puh.040 828 9146 tai mantylaristo@gmail.com

■ Karjalan Retkeilijät (KR)

25.9. Patikointi- ja puolukkaretki Kalliojärvelle.

19.11. la Syyskokous klo 15 Ukonjoen kämpällä. **Pikkujoulu** kokouksen jälkeen.

6.12. Patvinsuo-kävely. Lisätietoja ja ilmoitt. Juhalle, sp. juha.hamalainen@kotiportti.fi tai p. 050-5928110

■ Kuopion Retkeilijät (KuRet)

16.9. klo 17 Kalailta Koivulassa, ilm. Eeva-Liisalle.

Puolukkaretki Suovulle joko 10. tai 11.9. sään mukaan. Kok. Prisman jätekatoksella klo 10. Ilm. Mikolle 040 740 5577.

Karpaloretkei ilm. myöh. **18.9. Ruskapatikointi** Patakukkulan maastossa Siilinjärvellä. Lähtö klo 11 linja-autoasemalta, Puijonkadun puolelta, Eeva ja Rami opastavat. Soittelee Eevalle, 0400 495 988. Säävaraus.

20.11. Vuosikokous Suokadun toimintakeskuksessa klo 16.

4.12. Tätälässä klo 16, ilm. Liisalle 1.12. mennessä.

Yhteystiedot: Eeva-Liisa 0400 495 988, Liisa 040 7516143

■ Kuusankosken Retkeilijät (KuuRet)

24.9. Syyspatikka Verlassa

13.10. Tuikkukävely Kallionjärven ympäristössä

17.11. Syyskokous Kettumäen palvelukeskuksessa

Lapin hiihtoviikko 7. - 15.4.2017 **Lisätiedot ja ilmoittautumiset** Tauno Hellstenille, puh.0400 654 821

■ Länsi-Karjalan Retkeilijät (L-K R)

Suppilovahveroretkei lokakuun alussa

Karpaloretkei, tiedot myöh.

Syyskokous ja pikkujoulu, päivämäärä myöh.

Lisätietoja tapahtumista: Heikki Haapea, puh.040 0210011.

■ Riihimäen Retkeilijät (RiRet)

19.-24.9. Ruskaretki Pyhätunturille.

12.11. Isänpäiväretki Lopen Luotalammelle. Lähtö Prisman parkkipaikalta klo 9 kimpakyydein.

Syyskokous ja pikkujoulu marraskuussa, paikka ja aika vielä avoin

Lisätietoja: Anneli 040 7610415, Raija 040 7254898

■ Rovaniemen Retkeilijät (RoiRet)

16.-18.9. Ruskavaellus /Rihmakuru/Raattama. Vetäjänä Hannu.

8.10. Kaamospatikka. Vetäjänä Seppo. **Mapitare-karttaohjelma-kurssi** syyslokakuussa

Syyskokous marraskuussa

Pikkujoulu joulukuussa

<https://www.facebook.com/rovanien.retkeilijatry>

■ Salpausselän Samoojat (SalSa)

25.9. yhdistetty Lahden seudullinen ympäristötapahtuma ja TSL/SalSan yhteinen ulkoilupäivä Kahvisaareissa.

8.10. suunnistus, retki Hälvälään. Ilmoittautumiset H. Nurmioille, helena.nurmio@gmail.com

1.10. Ruskapatikka Lapakistoon, kokoonntuminen Möysän rantaan klo 10. Ilmoittaudu: hannele.vuorio@gmail.com

11.10. suunnistus, retki Hälvälään. Ilm.T.Tikalle, tarmo.tikka@phnet.fi

Marraskuussa pikkujoulu, aika ja paikka myöhemmin.

Nettisivut: www.salpausselansamoojat.com

■ Tapiolan Maa- ja Meriretkelijät (TMMR)

la 24.9. Lohjan Omenakarnevaalit, museoalueella, Lohjan keskustan tuntumassa kirkon takana. Omenatori ja -herkkuja.

Monipuolista ohjelmaa. Tapaamme pajan luona klo 13.

su 25.9. Niskalan Arboretum ruskassa. Maksuton opastettu kävelykierros klo 12-14. Kuninkaantammentie-Fallintie, Haltialan tilan naapurissa.

su 16.10. Kävelyä Kaivopuistossa Pyhän Henrikin kirkolta Kahvila Ursulaan. Tutustumme Mannerheim-museoon. Kokoonnumme Etelä-Sataman p-paikalla klo 13.

ti 25.10. Kehärata-ajelu. Pysähdymme Lentoasemalla kahvilla. Kokoonnumme P-junan lähtöpaikalla klo 13.

la 5.11. Tokoinrannasta Katri Valan puistoon. Kokoonnumme Miina Sillanpään muistomerkillä (Eläintarhantie) klo 12.

Kävelyn jälkeen siirrymme Työväenliikkeen kirjastoon (Sörnäisten rantatie 25), jossa Stadin Työväenkirjallisuuspäivät 4.-5.11.

pe 9.12. vuosikokous ja joulujuhla klo 17-20 Espoon järjestöjen kokoustila Unelmassa, Kauppamiehentie 6, Tapiola.

su 18.12. kokoonnumme Stockmannin kellon alla klo 13. Katselemme jouluvaloja ja markkinoita. Pysähdymme **Ateneumissa** kahvilla ja katsomme italialaisen modernistin Amedeo Modiglianin näyttelyn.

PENEDON RETKEILIJÄT kokoonnutvat **lokakuussa** muistelemaan yhteisiä matkoja valokuvien avulla ja suunnittelemaan tulevaa toimintaa. Lisätietoja Elleniltä, ellen.granholm@gmail.com

Yhteisistä teatterisäkäynteistä kysykää Kerttulilta, kerttuli.karonen@gmail.com.

Lisätietoja Tuulalta, tuula.touru@gmail.com, puh. 040 502 9399

■ Turun seudun Retkeilijät (TSR)

Tiedustelut: Klaus Vuorinen, 050 340 3394

■ Vihdin Retkeilijät (ViRet)

1.10. la Linnunpönttötalkoot ja jäsenilta Seppo ja Maria Hanhikorpien luona Tervalamella. Tapahtumasta lisää s-postilla syyskuun aikana.

8.-9.10. la-su TRL-viikonloppupatikka. Lisätietoja s. 2.

20.11. to Jäsenilta Rientolassa klo 18. Toimintasuunnitelman ideointia v:lle 2017.

5.-6.11. la-su Hiisivalkeat Stenarissa (ER). Ks. s. 2.

11.12. su Kynttilävaellus Birgitan kirkon raunioille. Kellonaika myöh. Järj. Vihdin srk ja ViRet.

18.12. su Joulua odotellessa! ViRetin nyttäripikkujoulu Rientolassa, joko ravintolassa tai saunasaastolla alk. klo 15.

26.12. Tapaninpäivän taaperus Nuuskiossa. Järj. ER.

Tarkemmat tiedot retkistä ja tapahtumista jäsenille tulee s-postilla ja fb-ryhmissä. VOIMAANNUTAAN LUONNOSSA!

Lisätietoja ja ilmoittautumiset Mialle tai Helenalle s-postilla miaviret88@gmail.com tai idman.helena@gmail.com tai Mialle 045 1319128.

■ Nuuskion kansallispuistoyhdistys NUUKA ry

5.-6.11. Hiisivalkeat. Ks. sivu 2.

10.12. la Yhteinen joulujuhla ER:n kanssa klo 12 Stenbackassa.

26.12. klo 11 Tapanin taaperus Nuuskion tulille.

Syksyn aikana tarvitaan apuväkeä metsän poltto-tapahtumaan, lisätietoja hilkka.laitinen@gmail.com tai 0440500354.

■ Pykeijän Ystävät ry

Pykeijässä on avattu Elsan Galleria.

Galleria on avoinna toistaiseksi aamu- ja iltapäivisin. Näyttelyssä on **Maria Schau-**

manin öljymaalauksia, veistoksia ja keramiikkatöitä sekä CD-levyjä. Käteis- tai korttimaksu käy. Tervetuloa viihtymään, myös Jäämeren saunaan!

Seuraava Retkeilijä ilmestyy 8. joulukuuta 2016. AINEISTOT KUUKAUTTA AIEMMIN! KIITOS.

Kuopion Retkeilijät Petkeljärven kansallispuistossa

Aurinko paistoi ihanan helteisenä Kuopion retkeilijöiden viikonloppuna Petkeljärven kansallispuistossa heinäkuun alussa. Erikoista täällä ovat korkeat mäntyharjut, joita ympäröivät kirkasvetiset järvet ja lammet. Monipuolisessa luonnossa on myös suomaisemaa ja onnekkaimmat löysivät maistiaisiksi punakeltaisia hilloja. Harjumaismat jatkuvat Venäjän puolelle, jonne tietenkään ei ole mitään asiaa. Ilomantsista matkaa on 23 km. Kansallispuisto on perustettu v. 1956 yhdessä kuuden muun kansallispuiston kanssa.

Heti ensimmäisenä päivänä jalat ja tarkkaavaisuus joutuivat koetukselle, kun patikoimme Korkeasärkän polkua. Sai siinä nostella jalkoja puun juurien yli ja katsoa tarkkaan seuraava askel mäkisellä polulla. Piti ihan pysähdellä katsomaan tarkemmin kaulan harjumaismaa ja vetä polun molemmilla puolin. Saunarannassa kukkivat ulpukat ja lumpeet, osa lumpeista oli pienen pieniä, kukka vain peukalonpään kokoinen ja lehdet suhteessa siihen yhtä pienet.

Seuraavaksi oli vuorossa Kuikan kierros (6,5 km) monipuolisessa maastossa. Täällä myös männyn olivat korkeat ja aluskasvillisuutta vähän. Suo ylittiin pitkospuita kävelen. Siellä oli monella peppu pystyssä etsimässä hilloja. Keloja oli ja muurahaisia. Kelojen kiertymissuuntaa pohdittiin -kiertyykö myötäpäivään vai vastapäivään?

Viimeisenä päivänä tutustuimme Möhkön vanhan ruukin alueeseen ja kävimme sota-ajasta muistuttavissa korsuissa. Möhkön ruukkimuseo oli mielenkiintoinen. Sisällä museossa oli ruukista tehty korkea pienoismalli -kylä raudansulatus on ollut vaativaa ja kuumaa työtä. Entisajan elämästä kertoivat nukeista tehty miljööt. Hahmojen veikeitä ilmeitä ja kansakäymisen riemua oli hauska katsella.

Tietokilpailuun kaikki saivat esittää kysymyksiä ja viimeisenä aamuna tulipaikalla testattiin mitä matkalta oli mieleen jäänyt. Tässä muutamia:

1. Mitä tarkoittaa sana Möhkö?
2. Petkeljärven kansallispuiston tunnuseläin on?
3. Soraharjun synty?
4. Kukkuuko kumpikin käki?

Plussat Petkeljärven kansallispuistossa

+ Harjumaismat ja järvet ja lammet
 + Merkityjä reittejä helppo kulkea
 + Majoitusmahdollisuus retkeilykeskuksessa ja sauna, myös lounas
 + Taitajan taival 31 km pitempää reittiä vaeltaville

Sinikka Ranta, ER ja Liisa Niskanen, KuRet

Minnepäin kelo kiertyy?

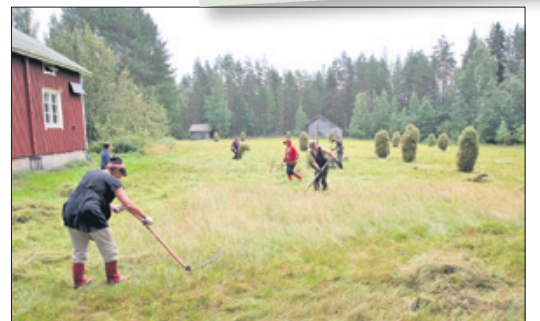
Lisätietoja Petkeljärvestä

Petkeljärven retkeilykeskus ja luontotupa: www.luontoon.fi/petkeljarvi

Hyviä kuvia: <http://retkipaikka.fi/vapaa/kuikan-kierros-petkeljarven-kansallispuistossa/>

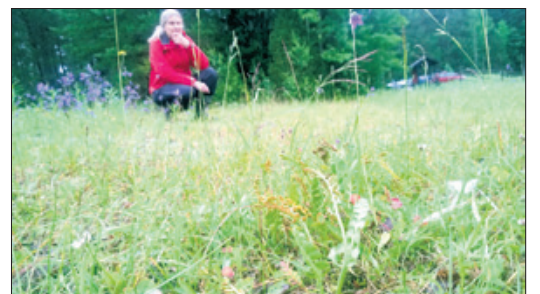
Ruukki-alue: <http://www.mohkonruukki.fi/>

Möhkön matkailuyhdistyksen sivut www.mohko.net

Karjalan Retkeilijöiden ensimmäinen tehtävä Patvinsuon kansallispuiston ystäväyhdistyksenä oli Suomen pihapiiriin niitto ja heinien seivästy. Hyvin onnistui 12 talkoolaisen voimin. Lisäponnistus oli ojalinjan raivaus ennallistettavalla suolla Rauvunvaaran länsireunalla.

Juha Hämäläinen, Karjalan Retkeilijät

Nuuskion kansallispuistoyhdistys NUUKA ry nimeää vuosittain ns. ”Nuuskio olion”. Tänä vuonna se on ketonoidanlukko. Parhaiten sen löytää, kun nöyryty konttaamaan ketoa pitkin. Se ei ole niin harvinainen kuin luullaan, mutta sen havaitseminen ei ole itsestäänselvyys. Kasvi etualalla piilottelee Kartilan niityllä vielä etsijää, Raija Pahlmania. Kuva: Pertti Mikkela.

Hilkka Laitinen, NUUKA

Pohjoisen reissu

Lähdimme heinäkuun lopulla juna-auto-makuuvaunupaikoilla Paasila-Rovaniemi suuntana Varkhanmukka, Suaskumpu. Rovaniemeltä lähdimme kohti Varkhanmukkaa, joka on upeassa paikassa Pallastuntureiden läheisyydessä. Jari, Maria ja Jasper olivat ensikertalaisia.

Saavuimme perille kovassa saateissa. Lämmitimme ensin Varkhanmukkan ison saunan. Illan mittaan veimme kottikärryillä tavarat Suaskumpuun. Siellä saa olla vähän omissa oloissa, mutta se tavaroiden roudaaminen sinne... no selvisimme.

Seuraavina päivinä tutustuttiin ympäristöön ja Jasper, Maria, Jari ja Jouni päättivät lähteä valloittamaan Taivaskeron. Kokemus oli huikea ja näköalat upeat. Samal-

la tuli koettua sään vaihtelut tunturissa.

Teimme Nammalakuruun myös päiväretken ja näimme piekanan lentelevän ja poroja tunturissa. Ihailimme Nammalakurun upeaa autiotupaa.

Kävimme myös Norjassa, Skibotnin kautta vuonon reunaa ja autolautalla vuonon yli Lyngeeniin, jossa majoituimme hotelliin yhdeksi yöksi. Jasper virvelöi ja joka heitolla tuli turska ylös. Niitä ei suositeltu syötäväksi, koska taloista on ohjattu likavesiä suoraan mereen. Vuonossa näkyi uiskentelevan pari pyöriästäkin. Oli jännittävää ajaa pitkissä tunturitunneleissa.

Viikko meni nopeasti Varkhanmukassa. Oli hauska seurata met-

Jasper ja turska. Kuva: Hannele Vuorio

säjäniksen poikasta, joka tuli iltaisin mökin luokse yöpymään. Marian kanssa kävimme ensimmäistä kertaa elämässä hillasuolla. Lakkoja oli runsaasti, mutta emme ahnehtineet niitä, vaan jätimme niitä muillekin.

Taas tavarat autoon ja suunta etelään, Ukonjoelle, jossa Einarimökki meitä odotti. Seuraavana päivänä kotia kohti.

Matka oli hieno, tunturit ja pohjoisen seutu upeaa. Kiitos vielä niille ihmisille, jotka jaksavat vuodesta toiseen pitää mökkipaikat kunnossa. Ensi vuonna taas pohjoiseen reissaamaan.

Hannele Vuorio,
Salpausselän Samoojat

Voikkaan ala-asteen oppilaiden luontopäivä

Kuusankosken Retkeilijät järjesti jälleen luontopäivän kuntoradan maastossa 17.5.2016. Päivän ohjelma oli seuraavansisältöinen:

Aluksi kierrettiin 2 kilometrin luontopolku jonka varrella oli kymmenen eläin- ja luontoaiheista kysymystä. Lenkin päätteeksi oli pieni välipala ennen siirtymistä retkeilyyn liittyviin esittelykohteisiin, joita oli kuusi:

- jokamiehen oikeudet
- retkiensipu ja retkelle tarvittavat ensiaputarvikkeet

– retkivarusteet
– eri puolajien tunnistaminen
– suunnistus ja karttamerkit
– tulenkäsittely luonnossa
Luontopäivään osallistui 170 oppilasta ja 12 opettajaa, järjestelyistä huolehti seuran 18 talkoolaista.

Kiitos kaikille järjestelyihin osallistuneille sekä koulun opettajille myönteisestä ja auttavasta mukanaolosta.

Tauno Hellsten,
Kuusankosken Retkeilijät

Karjalan Retkeilijöiden kummiluokka, Naljakan ala-asteen 3. luokan 52 oppilasta opettajineen olivat KR:n mukana nauttimassa aurinkoisesta päivästä Särkiselän erä- ja luontokeskuksessa Outokummussa. Kuva: Juri Podkopajev

TRL:n ja retkeilyseurojen majat ja yhteistyökumppanit

Luonnonläheistä retkeilyä ja maltillista matkailua

Työväen Retkeilyliitto on maltillisen matkailun ja luontevan lomailun järjestö, joka välittää tietoa sekä omista, jäsenjärjestöjensä että liiton kanssa yhteistoimintaa harrastavista luontevan lomailun kohteista. Tässä esiteltävä ruudukko on kooste maltillisen matkailun kohteistamme. Sitä täydennetään ja päivitetään sitä mukaa kuin halua ja harrastusta löytyy. TRL:n majavuokrat löytyvät sivulta 2 ja netistä.

Suaskumpu,
Enontekiö

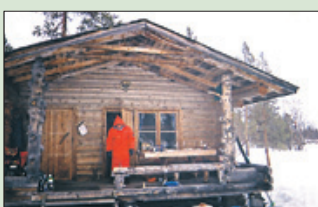
TRL: +358451369744
www.tyovaenretkeyliitto.com

Rihmakuru,
Kittilä

TRL: +358451369744
www.tyovaenretkeyliitto.com

Käkkälö,
Enontekiö

TRL: +358451369744
www.tyovaenretkeyliitto.com

Ukonjoki,
Lieksa

TRL: +358451369744
www.tyovaenretkeyliitto.com

Savonlinnan Työväen Retkeilijät
Putretti, Savonlinna

Puh: +358155714766
erikki.muukkonen@savonlinna.fi

Kuopion Retkeilijät
Koivula, Kuopio

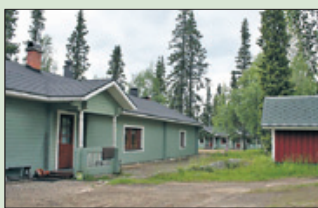
Pauli Komonen +358400350515 paulikomonen@gmail.com
www.kuopionretkeilijat/koivula
international services: eevalpalkis@outlook.com

Kallioniemi,
Sipoo

Puh: +358440556523
www.kesakotikallioniemi.fi

Utkujärvi, Muonio

www.utkujarvenmajat.fi
jouni.gustafsson@sak.fi

Unarin kämppekartano,
Sodankylä

www.unarinkamppe.fi
jouni.gustafsson@sak.fi

Lomakoti Kotoranta

Puh: +358103875800
www.kotoranta.fi
lomakoti@kotoranta.fi

- ☑ Auki vain kesällä
- ☑ Auki ympäri vuoden
- ☑ Telttailumahdollisuus

- ☑ Sähkö
- ☑ Komposti
- ☑ Täysihoidtomahdollisuus

- ☑ Invalidiyöstävällinen
- ☑ Kahvila
- ☑ Oleskelutilat

- ☑ Soveltuu kokouskäyttöön
- ☑ Keittomahdollisuus
- ☑ Oma vesi

- ☑ Soveltuu perheille
- ☑ Kalastusmahdollisuus
- ☑ Retkeilijöille

- ☑ Sauna
- ☑ Savusauna
- ☑ Luontopolku

- ☑ Puhelin